

Socialmedicinsk tidskrift

Redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Ann Appelgren, redaktionssekreterare

Stiftelsen Socialmedicinsk tidskrifts styrelse:

Peter Allebeck, professor i socialmedicin, Göteborg
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Lars-Olov Bygren, professor i socialmedicin, Umeå
Jan Ekholm, professor i medicinsk rehabilitering, Stockholm
Gunnar Grimby, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Sven-Olof Isacson, professor i socialmedicin, Malmö
Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm

Sjuttiofjärde årgången häfte nr 1 1997

Dyslexi - ett allvarligt och utbrett handikapp

Att trots i övrigt goda intellektuella resurser ha svårt eller mycket svårt att lära sig läsa och skriva är i dag ett betydligt svårare handikapp än det tidigare varit. På arbetslivets och samhällets alla områden ställs nu allt högre krav på skriftspråklig kompetens. Hur tar vi hand om och hjälper dem som har detta handikapp? Hur utnyttjas befintlig kunskap och beprövad erfarenhet för att ge dem möjligheterna att övervinna sina svårigheter? Det är en fråga om allas rätt och möjlighet att få del av och aktivt engagera sig i samhällslivet - det är en fråga om demokrati. Vi vet att med rätt - helst tidigt insatt - hjälp kan de allra flesta nå fram till en bra läs- och skrivkunnighet. Då kanske de slipper de tragiska och socialt betungande konsekvenserna av en obearbetad dyslexi.

Det finns ett stort kunskapsgap mellan vad internationell och svensk forskning och metodutveckling visat och vad man i allmänhet känner till och tillämpar i skolorna beträffande hur man kan hjälpa elever med dyslexi. Svenska Dyslexistiftelsen, Svenska Dyslexiföreningen och den nu för fullt pågående riksomfattande Dyslexikampanjen 1996 - 97 arbetar intensivt med att överbrygga detta gap och att hos alla medborgare öka medvetandet och kunskapen om handikappet och dess ofta stora och ibland förödande sociala konsekvenser.

Svenska Dyslexistiftelsen har fått erbjudandet att göra detta temanummer omkring dyslexiproblemet. Flera av dess ledamöter medverkar med artiklar som berör olika aspekter av detta komplexa problem. Det kan därför vara på sin plats att här kort presentera Stiftelsen, dess internationella och nationella anknytningar samt något om dess verksamheter.

Svenska Dyslexistiftelsen är tvärvetenskapligt inriktad organisation med en bred och djup kompetensprofil. Ledamöterna är internationellt framstående på de olika forskningsområden som har väsentlig betydelse för förståelsen av dyslexiproblemet och hur man kan habilitera handikappet. Stiftelsen har karaktären av ett nationellt "center of excellence", vilket bl.a. ger den möjligheter att bevaka områdets utveckling i Sverige, föreslå åtgärder för utbildning och forskningsstimulans, samt ge kvalificerade bedömningsunderlag för beslutsfattare på olika nivåer i samhälle och näringsliv. Stiftelsen har ett brett spektrum av aktiviteter och har under sin kortvariga existens uppnått betydande framsteg när det gäller att sprida kunskap om dyslexi, öka medvetenheten om handikappets natur och dess sociala konsekvenser, stimulera forskning på området etc.

Svenska Dyslexiföreningen är den pedagogiskt verksamma och praktiskt arbetande samarbetspartnern med drygt tusentalet medlemmar, främst speciallärare/-pedagoger, skolpsykologer, skolläkare, logopeder, talpedagoger som ger kompetent hjälp åt barn och vuxna med dyslexi eller på andra sätt möter och har intresse av att hjälpa dyslektiker.

Det gemensamma syftet för dessa två organisationer är att främja forskning om dyslexi och utveckling av nya metoder för diagnos och undervisning av personer med dyslexi, att sprida kunskap om dyslexi och skapa medvetenhet om detta handikapp bland lärare, övriga skolansvariga, föräldrar, arbetsgivare och andra berörda parter, att förbättra utbildningen om dyslexi för speciallärare/specialpedagoger, lärare, skolledare, psykologer, logopeder, talpedagoger och övrig personal samt att på olika sätt tillvarata dyslektikers intressen, bl a genom uppvaktningar av olika myndigheter. Svenska Dyslexiföreningen har ett nära och fast organiserat samarbete med handikapporganisationen Förbundet Mot Läs- och Skrivsvårigheter, FMLS.

Svenska Dyslexistiftelsen och Svenska Dyslexiföreningen kan betraktas som nationella grenar av den internationella tvärvetenskapliga akademien för dyslexiforskning Academia Rodinensis Pro Remediatione (The Rodin Remediation Academy) som på svenskt initiativ bildades för att skapa en plattform för kontakter och tvärvetenskapligt forskningssamarbete tvärs över gränserna för traditionella ämnesområden mellan företrädare för de olika ämnesområden som kan belysa dyslexiproblemet. Med sitt namn vill Akademien hedra den franske skulptören Auguste Rodins far som insiktsfullt och framgångsrikt mötte sonens, till synes oöverstigliga, svårigheter att lära sig läsa.

Curt von Euler

Gästredaktör för detta temanummer är professor emeritus i hjärnforskning Curt von Euler, ordförande i Svenska Dyslexistiftelsen och Svenska Dyslexiföreningen, styrelseledamot i stiftelsen Dyslexifonden samt preses för The Rodin Remediation Academy, den internationella tvärvetenskapliga akademien för dyslexiforskning.